

**Przedmiotowy system oceniania
z geografii
dla uczniów klas gimnazjalnych i licealnych**

(System oceniania stworzony w oparciu o WSO)

**Opracowała:
Katarzyna Kowalik**

SPIS TREŚCI

I. Skala ocen stosowana na zajęciach.....	3
II. Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia.....	3
III. Szczegółowe zasady oceniania.....	4
IV. Nieprzygotowanie na lekcjach geografii.....	5
V. Kryteria oceniania.....	5
VI. Zasady klasyfikacji śródrocznej i rocznej.....	6
VII. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej.....	8
VIII. Zasady i tryb przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego.....	9

I. Skala ocen stosowana na zajęciach.

Celujący (6)

Bardzo dobry (5)

Dobry (4)

Dostateczny (3)

Dopuszczający (2)

Niedostateczny (1)

Każda ocena może być rozszerzona o minus (-) i plus (+)

II. Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia. Ocenie podlegają:

- WYPOWIEDZI USTNE (odp.)
- WYPOWIEDZI PISEMNE, W TYM:
 - sprawdziany (spr.),
 - wyjściówki (K),
 - kartkówki ze znajomości mapy(E, A, Afr.,, Am.N., Am.S., Austr.),
 - ćwiczenia sprawdzające wybrane umiejętności, takie jak np.: interpretacja treści mapy, graficzne sposoby przedstawiania zjawisk, itp.
 - karty pracy(KP)
 - diagnozy (D)
- POZIOM OPANOWANIA PODSTAWOWYCH UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH, TAKICH JAK NP.:
 - czytanie mapy,
 - wykonywanie i interpretacja rysunku poziomicowego,
 - orientacja terenie- położenie i kierunki,
 - dokonywanie podstawowych obliczeń stosowanych w geografii,
 - czytanie i graficzna interpretacja danych liczbowych,
 - interpretacja tekstów geograficznych.
- ZADANIA DOMOWE:
 - krótkoterminowe- w zeszycie ćwiczeń, polecenia do wykonania z lekcji na lekcję (Z.D.),
 - długoterminowe- referaty, prezentacje, plakaty, makiety i inne opracowania tematyczne do lekcji(Ref,Pr,Pl.).
 - karty pracy (kp)
- INDYWIDUALNA ORAZ ZESPOŁOWA AKTYWNOŚĆ I PRACA NA LEKCJI (A)
- SYSTEMATYCZNOŚĆ PROWADZENIA ZESZYTU PRZEDMIOTOWEGO (Z)
- INNE FORMY AKTYWNOŚCI

III. Szczegółowe zasady oceniania.

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego zapoznaje uczniów z zakresem wymagań programowych oraz przedmiotowym systemem oceniania.
2. Oceny są uzasadniane, zgodne z wymaganiami programowymi na daną notę, jawne dla ucznia i jego rodziców lub opiekunów.
3. Podczas oceniania, w zależności od formy, brane są pod uwagę: JAKOŚĆ, POPRAWNOŚĆ, TERMINOWOŚĆ, CZĘSTLIWOŚĆ, SYSTEMATYCZNOŚĆ, ESTETYKA.
4. Odpowiedź ustna, praca na lekcji, zeszyt przedmiotowy oraz zadania domowe podlegają ocenie na bieżąco, bez zapowiedzi.
5. Sprawdziany i kartkówki ze znajomości mapy są zapowiadane z minimum tygodniowym wyprzedzeniem.
6. Wyjściówki obejmująca swoim zakresem co najwyżej trzy ostatnie jednostki lekcyjne nie muszą być wcześniej ogłaszane w klasie.
7. Obecność ucznia na zapowiedzianym sprawdzianie lub zapowiedzianej kartkówce jest obowiązkowa. Nieobecność ucznia jest zapisana w dzienniku jako „nb” i może być tylko usprawiedliwiona ważnymi przyczynami losowymi, zaświadczeniem lekarskim lub udziałem ucznia w konkursach, olimpiadach, zawodach sportowych.
 - a). nieusprawiedliwiona nieobecność ucznia jest równoznaczna z otrzymaniem oceny niedostatecznej bez możliwości jej poprawy.
 - b). w przypadku usprawiedliwionej nieobecności uczeń ma obowiązek zaliczenia sprawdzianu lub kartkówki w formie i terminie wskazanym przez nauczyciela nie dłuższym jednak niż dwa tygodnie od pojawienia się ucznia w szkole. W przypadku niezaliczenia sprawdzianu lub kartkówki w wyznaczonym terminie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy.
 - c). wybiórcze traktowanie prac klasowych (minimum drugi raz pod rząd), wskazujące na celowe opuszczanie lekcji, nie podlega zaliczeniom i jest równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.
 - d). uczeń nie może otrzymać dwóch ocen z tej samej kartkówki.
8. Uczeń może poprawiać ocenę niedostateczną, którą uzyskał tylko ze sprawdzianu, w formie i terminie ustalonym przez nauczyciela. Przy wystawianiu ocen śródrocznych i rocznym bierze się pod uwagę zarówno 1 jak i ocenę z poprawy. Pominięcie oceny niedostatecznej całkowicie byłoby niesprawiedliwe w stosunku do uczniów, którzy zaliczyli pozytywnie sprawdzian w terminie.
9. Uczeń ma obowiązek odrabiania zadań domowych na czas wskazany przez nauczyciela. W przypadku oddania po terminie prac domowych długoterminowych (ale przed wcześniejszym zgłoszeniu nieprzygotowania), ocena za to zadanie ulega obniżeniu odpowiednio o jeden stopień za każdy tydzień zwłoki.
10. Ocenie podlegają także nadprogramowe formy aktywności, do których zalicza się:

- udziałów konkursach przedmiotowych,
- przynoszenie pomocy na lekcję,
- pomoc innym uczniom,
- inne.

11. Uczniowie klas pierwszych liceum, rozpoczynający naukę w naszej szkole, mają prawo do dwutygodniowego okresu adaptacyjnego, w którym nie stawia się ocen niedostatecznych.

12. Rodzice ucznia zagrożonego oceną niedostateczną muszą zostać powiadomieni o tym fakcie na dwa tygodnie przed klasyfikacją.

IV. Nieprzygotowanie na lekcjach geografii:

- a). W ciągu semestru uczeń z klas o jednej godzinie geografii w tygodniu może zgłosić jedno nieprzygotowanie (**np.**) do zajęć, obejmujące odpowiedź ustną lub brak zadania domowego (także brak zeszytu i zeszytu ćwiczeń, jeśli w nich należało wykonać zadanie domowe) oraz braku podręcznika, atlasu, jeżeli nauczyciel poinformuje wcześniej o konieczności ich przyniesienia. Uczniowie z klas, w których przypadają dwie i więcej godzin geografii w tygodniu może zgłosić dwa nieprzygotowania w semestrze
- b). Za brak zadania niezgłoszonego przed lekcją uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
- c). Po przekroczeniu limitu zgłoszeń, za każdorazowe z ww. braków uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
- d). Uczeń nie ma możliwości zgłoszenia nieprzygotowania przed sprawdzianem lub kartkówką zapowiedzianą przez nauczyciela.
- e). Zgłoszenie nieprzygotowania przed lekcją zwalnia ucznia od pisania niezapowiedzianej wyjściówki.
- f). Niewykorzystane nieprzygotowania nie przechodzą na kolejny semestr.

V. Kryteria oceniania

1. Ocenianie sprawdzianów, kartkówek, wyjściówek, prac domowych:

90% - 100% - ocena bardzo dobra

76% - 89% - ocena dobra

55% – 75% - ocena dostateczna

40% - 54% - ocena dopuszczająca

0% - 39% - ocena niedostateczna

Ocenę celującą uczeń otrzymuje w przypadku, jeżeli rozwiąże poprawnie zadania realizujące i przekraczające treści nauczania zawarte w programie nauczania

2. Ocenianie odpowiedzi ustnych:

Ocena celująca- uczeń wykazuje szczególne zainteresowanie przyrodą i posiada wiadomości wykraczające poza program nauczania.

Ocena bardzo dobra- uczeń opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności, sprawnie i samodzielnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, potrafi zastosować wiedzę do rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach.

Ocena dobra- uczeń odpowiada w zasadzie samodzielnie, a jego odpowiedź zawiera większość wymaganych treści.

Ocena dostateczna- uczeń opanował podstawowe elementy wiedzy i umiejętności, odpowiada z niewielką pomocą nauczyciela.

Ocena dopuszczająca- uczeń opanował tylko te elementy wiedzy i umiejętności, które są niezbędne w dalszym etapie kształcenia. Odpowiedzi udzielane są przy dużej pomocy nauczyciela i mogą zawierać błędy.

Ocena niedostateczna- uczeń nie opanował żadnych wiadomości i umiejętności, nie potrafi odpowiedzieć na pytania o niewielkim stopniu trudności, nie umie skorzystać z pomocy nauczyciela ani osób trzecich.

3. Za aktywność na lekcji, przynoszenie pomocy dydaktycznych oraz pomoc innym uczniom w opanowaniu treści programowych ,uczeń może otrzymać plus (+), ocenę bardzo dobrą lub celującą. Trzy plusy oznaczają ocenę bardzo dobrą.

VI. Zasady klasyfikacji śródrocznej i rocznej

1. Na koniec semestru nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów zaliczeniowych. Uzyskane stopnie w poszczególnych formach aktywności ucznia stanowią podstawę stopnia semestralnego.

a). Przy ustaleniu ocen na koniec semestru bierze się pod uwagę wagę ocen:

Ocenami, które mają największy wpływ na ocenę semestralną i stanowią 70% oceny końcowej są te, które w największym, najdokładniejszym, najbardziej wiarygodnym stopniu odzwierciedlają wiedzę i umiejętności oraz samodzielność w wykorzystaniu ich przez ucznia:

- oceny ze sprawdzianów,
- oceny z kartkówki z map,
- oceny za inne formy sprawdzenia wiedzy (nauczyciel może takowe zaproponować w danym roku szkolnym)

Ocenami, które są ważne w dalszej kolejności są wszystkie pozostałe oceny zdobyte przez ucznia, które mogą posłużyć uczniowi do podniesienia oceny semestralnej i stanowią 30% oceny końcowej o ile wykazuje się on pracowitością i systematycznością:

- oceny za odpowiedź ustną.
- oceny za aktywność,

- oceny za prace domowe,
- oceny za pracę na lekcji,
- oceny z wyjściówek,
- oceny z referatów, plakatów, makiet i projektów.

Przedziały w oparciu o które wystawiane są oceny semestralne:

Ocena celująca- pow. 4,76 oraz pozaszkolna działalność ucznia z zakresu nauk przyrodniczych, udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, udział w zajęciach koła geograficznego.

Ocena bardzo dobra- pow. 4,76.

Ocena dobra plus – 4,51 – 4,75.

Ocena dobra – 3,76- 4,50.

Ocena dostateczna plus – 3,51 – 3,75.

Ocena dostateczna – 2,76 – 3,50

Ocena dopuszczająca plus – 2,51- 2,75

Ocena dopuszczająca – 1,76 – 2,5.

Ocena niedostateczna – poniżej 1,76.

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ ZA PIERWSZY SEMESTR OTRZYMUJE TAKŻE UCZEŃ, KTÓRY POMIMO POZYTYWNYCH OCEN NALEŻĄCYCH DO GRUPY OCEN ZA 30%, UZYSKAŁ SAME OCENY NIEDOSTATECZNE Z GRUPY TYCH ZA 70%.

Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną za pierwszy semestr ma obowiązek poprawy tej oceny- musi zaliczyć materiał, którego nie opanował. (pozytywna ocena z pierwszego semestru to jeden z warunków zdania do następnej klasy.) Wspólnie z nauczycielem ustalają sposób zaliczenia materiału oraz nieprzekraczalny termin, do którego uczeń ma czas, aby poprawić ocenę niedostateczną. W przypadku, gdy uczeń nie zaliczy wskazanego przez nauczyciela materiału lub nie wyrobi się w ustalonym terminie, nie uzyska pozytywnej oceny na koniec roku szkolnego.

2. Przy ustalaniu oceny końcoworocznej postępuje się tak samo jak w przypadku oceny semestralnej. Uwzględnia się pracę i wyniki z całego roku szkolnego. Zmieniają się przedziały ocen, ponieważ nie stawia się ocen poszerzonych o „+”. Obniżenie przedziałów ma na celu ułatwienie zdobycia wyższej oceny przez ucznia, który pracował na nią cały rok, nagrodzić jego starania.

Przedziały w oparciu, o które wystawiane są oceny końcoworoczne:

Ocena celująca- pow. 4,51 oraz pozaszkolna działalność ucznia z zakresu nauk przyrodniczych, udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, udział w zajęciach koła geograficznego.

Ocena bardzo dobra- pow. 4,51.

Ocena dobra – 3,61- 4,50.

Ocena dostateczna – 2,61 – 3,6

Ocena dopuszczająca – 1,76 – 2,6.

Ocena niedostateczna – poniżej 1,76.

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ KOŃCOWOROCZNĄ OTRZYMUJE TAKŻE UCZEŃ, KTÓRY POMIMO POZYTYWNYCH OCEN NALEŻĄCYCH DO GRUPY OCEN ZA 30%, UZYSKAŁ SAME OCENY NIEDOSTATECZNE Z GRUPY TYCH ZA 70%. (powtórzy się sytuacja z pierwszego semestru)

Przy ustalaniu oceny końcowej bierze się także pod uwagę:

- pozaszkolną działalność ucznia z zakresu nauk przyrodniczych (np. uczestnictwo w rajdach i konkursach organizowanych przez PTTK)
- udział w konkursach i olimpiadach,
- udział w zajęciach koła geograficznego

Jeżeli przy wystawianiu ocen proponowanych okaże się, iż uczeń za sam drugi semestr otrzymuje ocenę niedostateczną- czyli jego średnia ważona za sam drugi semestr jest niższa niż 1,76, ma on obowiązek poprawy tej oceny- musi zaliczyć materiał, którego nie opanował w drugim semestrze. Wspólnie z nauczycielem ustalają sposób zaliczenia materiału oraz nieprzekraczalny termin, do którego uczeń ma czas, aby poprawić ocenę niedostateczną. W przypadku, gdy uczeń nie zaliczy wskazanego przez nauczyciela materiału lub nie wyrobi się w ustalonym terminie, nie uzyska pozytywnej oceny na koniec roku szkolnego.

3. Wyliczenie średniej ważonej jest sposobem matematycznym, który nie w każdej sytuacji okaże się miarodajnym sposobem ocenienia. Dlatego też nauczyciel w szczególnych przypadkach może podwyższyć lub obniżyć ocenę, która wychodzi ze średniej ważonej.

- w przypadku ucznia, który przez cały rok wykazywał się niezwykle aktywnością, jest pracowity, pomocny i chętny do współpracy na lekcji nauczyciel ma prawo podwyższyć mu proponowaną ocenę,
- w przypadku ucznia, który przez rok szkolny wykazał się mniejszym zaangażowaniem oraz mniejszą pracowitością, sumiennością i aktywnością niż wskazywałaby na to ocena, która wychodzi ze średniej ważonej, nauczyciel ma prawo obniżyć mu ocenę.

VII. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej

Uczeń ma prawo ubiegać się o podniesienie proponowanej przez nauczyciela oceny rocznej o jeden stopień wyżej. **Jednakże o podniesienie tejże oceny mogą starać się uczniowie, którzy:**

- **uczestniczą we wszystkich sprawdzianach,**
- **systematycznie odrabiają zadania domowe,**
- **przygotowują się odpowiednio do lekcji,**
- **wykazują się aktywnością na zajęciach.**

(Szczegółowe wymagania i tryb postępowania dokładnie omówiono w WSO).

Tryb podniesienia oceny wygląda następująco: jeżeli uczeń chce podnieść ocenę o stopień wyżej od oceny proponowanej przez nauczyciela, po wypełnieniu warunków i trybu postępowania zawartego w WSO, przystępuje do sprawdzianu, który obejmuje materiał z całego roku, w którym to sprawdzianie ujęte są zadania zgodne ze standardami wymagań edukacyjnych na dany stopień. Zmiana proponowanej oceny następuje wtedy, gdy uczeń uzyskał ze sprawdzianu rocznego powyżej 85% przewidywanych punktów.

VIII. Zasady i tryb przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego

Uczeń, który opuścił min. 50% lekcji geografii (są to godziny usprawiedliwione) jest nieklasyfikowany.

Aby uzyskać ocenę klasyfikacyjną musi:

- a). albo zaliczyć materiał przewidziany programem nauczania w uzgodnieniu z nauczycielem przedmiotu i zgodnie w przedmiotowym systemem oceniania,
- b). albo zdać egzamin klasyfikacyjny.

Aby przystąpić do egzaminu uczeń musi złożyć do dyrektora szkoły odpowiednio uzasadnioną prośbę. Jeżeli były to nieusprawiedliwione nieobecności, to rada pedagogiczna może wyrazić zgodę na egzamin klasyfikacyjny w oparciu o złożone pisemną prośbę. Dyrektor w porozumieniu z uczniem i jego rodzicami ustala datę egzaminu w pierwszym tygodniu lipca.